Kingdom of Thailand

☞ EDICT OF GOVERNMENT ☜

In order to promote public education and public safety, equal justice for all, a better informed citizenry, the rule of law, world trade and world peace, this legal document is hereby made available on a noncommercial basis, as it is the right of all humans to know and speak the laws that govern them.

TCPS 244-2547 (2004) (Thai): SANG-KHALOK POTTERY

BLANK PAGE

PROTECTED BY COPYRIGHT

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
เครื่องปั้นดินเผาสังคโลก

๑. ขอบข่าย

๑.๑ มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ครอบคลุมเฉพาะเครื่องปั้นดินเผาสังคโลก ไม่ครอบคลุมถึงเครื่องปั้นดินเผาที่ได้ประกาศเป็นมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนแล้ว

๒. บทนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้ มีดังต่อไปนี้

๒.๑ เครื่องปั้นดินเผาสังคโลก หมายถึง เครื่องปั้นดินเผาเนื้อแกร่ง มีรูปแบบหรือลวดลายเลียนแบบหรือประยุกต์จากของโบราณยุคสุโขทัย เช่น ลายจักร พันธุ์ไม้ สังข์ ดอกไม้ เส้นวงกลม ก้านขด สวัสดิกะ นก ใบไม้ ม้า กิเลน ปลา กวาง เป็ด งู หงส์ โดยทั่วไปเนื้อดินค่อนข้างหยาบมีสีขาวอมน้ำตาล หากมีการตกแต่งลวดลายใต้เคลือบ ส่วนใหญ่เป็นสีน้ำตาล สีดำ หรือสีเขียว และหากมีการเคลือบผิวอาจเคลือบใส เคลือบด้าน หรือสีต่าง ๆ เช่น สีเขียว สีน้ำตาล สีขาว หรือสองสี

๒.๒ เครื่องปั้นดินเผา หมายถึง สิ่งที่ทำขึ้นจากดินเป็นส่วนประกอบหลัก เช่น ดินขาว ดินเหนียว อาจผสมหินหรือแร่ธาตุต่าง ๆ เช่น ทรายแก้ว หินฟันม้า ในอัตราส่วนที่เหมาะสม ผ่านกระบวนการขึ้นรูปให้ได้รูปทรงตามต้องการ นำมาตกแต่ง แล้วนำไปเผา อาจเคลือบผิวหรือไม่ก็ได้

๓. ประเภท

๓.๑ เครื่องปั้นดินเผาสังคโลก แบ่งตามการใช้งานออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๓.๑.๑ ประเภทที่ใช้กับอาหาร เช่น จาน ชาม ถ้วย โถ เหยือกน้ำ

๓.๑.๒ ประเภทของประดับตกแต่ง เช่น ตุ๊กตา เศียรนาค หงส์ ครุฑ เทพพนม แจกัน

๔. คุณลักษณะที่ต้องการ

๔.๑ ลักษณะทั่วไป

ต้องประณีต สวยงาม มีรูปทรงที่ได้สัดส่วน ไม่แตก ไม่บิ่น กรณีเป็นชุดเดียวกัน ต้องมีรูปแบบ ลวดลาย และสี ที่กลมกลืนเข้ากันได้

๔.๒ ตะกั่วและแคดเมียม (เฉพาะประเภทที่ใช้กับอาหาร)

ให้เป็นไปตามตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ตะกั่วและแคดเมียม
(ข้อ ๔.๒)

รายการที่	ผลิตภัณฑ์	เกณฑ์ที่กำหนด	
		ตะกั่ว	แคดเมียม
๑	ภาชนะที่มีความลึก[๑] ไม่เกิน ๒๕ มิลลิเมตร มิลลิกรัมต่อตารางเดซิเมตร ไม่เกิน	๑.๗	๐.๑๗
๒	ภาชนะที่มีความลึก[๑] ไม่น้อยกว่า ๒๕ มิลลิเมตร มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เดซิเมตร ไม่เกิน - ความจุ[๒] ไม่เกิน ๑.๑ ลูกบาศก์เดซิเมตร - ความจุ[๒] ไม่น้อยกว่า ๑.๑ ลูกบาศก์เดซิเมตร	 ๕ ๒.๕	 ๐.๕ ๐.๒๕

หมายเหตุ *[๑] หมายถึง การหาความลึก ให้วัดในแนวดิ่งจากจุดที่ลึกที่สุดภายในภาชนะถึงแนวระดับราบของขอบริมบนสุดของภาชนะ*

[๒] หมายถึง การหาความจุ ให้วางภาชนะบนพื้นราบ เติมน้ำถึงขอบบนสุดโดยไม่ล้น แล้ววัดปริมาตรของน้ำ

๔.๓ ความทนต่อการเปลี่ยนอุณหภูมิ (เฉพาะประเภทที่ใช้กับอาหาร)
ต้องทนต่อการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิที่แตกต่างกัน ๑๐๐ องศาเซลเซียส โดยฉับพลัน ผิวที่เคลือบต้องไม่มีรอยรานหรือรอยแยก

๔.๔ การดูดซึมน้ำ
ค่าเฉลี่ยการดูดซึมน้ำต้องไม่เกินร้อยละ ๓ โดยน้ำหนัก

๔.๕ ความเปียก
ผิวต้องเปียกน้ำสม่ำเสมอ

๕. การบรรจุ

๕.๑ หากมีการบรรจุ ให้บรรจุเครื่องปั้นดินเผาสังคโลกในภาชนะบรรจุที่สะอาด เรียบร้อย และสามารถป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับเครื่องปั้นดินเผาสังคโลกได้

๖. เครื่องหมายและฉลาก

๖.๑ ที่ฉลากหรือภาชนะบรรจุเครื่องปั้นดินเผาสังคโลกทุกหน่วย อย่างน้อยต้องมีเลข อักษร หรือเครื่องหมายแจ้งรายละเอียดต่อไปนี้ให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน

(๑) ชื่อเรียกผลิตภัณฑ์ เช่น จานสังคโลก ชามสังคโลก

(๒) ประเภท

(๓) เดือน ปีที่ทำ

(๔) คำเตือน (ถ้ามี) เช่น ประเภทของประดับตกแต่ง ให้ระบุคำเตือน “ไม่ควรใช้กับอาหาร”
(๕) ข้อแนะนำในการใช้และการดูแลรักษา
(๖) ชื่อผู้ทำ หรือสถานที่ทำ พร้อมสถานที่ตั้ง หรือเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียน

ในกรณีที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ต้องมีความหมายตรงกับภาษาไทยที่กำหนดไว้ข้างต้น

๗. การชักตัวอย่างและเกณฑ์ตัดสิน

๗.๑ รุ่น ในที่นี้ หมายถึง เครื่องปั้นดินเผาสังคโลกประเภทเดียวกัน ที่ทำหรือที่ส่งมอบหรือซื้อขายในระยะเวลาเดียวกัน

๗.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ ให้เป็นไปตามแผนการชักตัวอย่างที่กำหนดต่อไปนี้

๗.๒.๑ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบลักษณะทั่วไป การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มจากรุ่นเดียวกัน จำนวน ๔ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วทุกตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๑ ข้อ ๕. และข้อ ๖. จึงจะถือว่าเครื่องปั้นดินเผาสังคโลกรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๒.๒ การชักตัวอย่างและการยอมรับ สำหรับการทดสอบตะกั่วและแคดเมียม ความทนต่อการเปลี่ยนอุณหภูมิ การดูดซึมน้ำ และความเปียก ให้ใช้ตัวอย่างที่ผ่านการทดสอบตามข้อ ๗.๒.๑ แล้ว มาทดสอบรายการละ ๑ ตัวอย่าง เมื่อตรวจสอบแล้วตัวอย่างต้องเป็นไปตามข้อ ๔.๒ ถึงข้อ ๔.๕ จึงจะถือว่าเครื่องปั้นดินเผาสังคโลกรุ่นนั้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

๗.๓ เกณฑ์ตัดสิน

ตัวอย่างเครื่องปั้นดินเผาสังคโลกต้องเป็นไปตามข้อ ๗.๒.๑ และข้อ ๗.๒.๒ ทุกข้อ จึงจะถือว่าเครื่องปั้นดินเผาสังคโลกรุ่นนั้นเป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนี้

๘. การทดสอบ

๘.๑ การทดสอบลักษณะทั่วไป การบรรจุ และเครื่องหมายและฉลาก

ให้ตรวจพินิจ

๘.๒ การทดสอบตะกั่วและแคดเมียม (เฉพาะประเภทที่ใช้กับอาหาร)

ให้ใช้วิธีทดสอบตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ภาชนะเซรามิกที่ใช้กับอาหาร : ปริมาณและวิธีวิเคราะห์ตะกั่วและคัดเมียม มาตรฐานเลขที่ มอก.๓๒

๘.๓ การทดสอบความทนต่อการเปลี่ยนอุณหภูมิ

วางตัวอย่างเครื่องปั้นดินเผาสังคโลกในตู้อบที่ทำให้ร้อนก่อนแล้วที่อุณหภูมิ $t_๑$ เป็นเวลา ๓๐ นาที นำออกจากตู้อบโดยใช้คีม แล้วจุ่มลงในอ่างน้ำที่อุณหภูมิห้อง $t_๒$ ($t_๑ - t_๒$ = (๑๐๐ ± ๑) องศาเซลเซียส) เป็นเวลาไม่เกิน ๒ นาที นำออกมาเช็ดให้แห้ง แล้วจุ่มลงในสารละลายอีโอซิน ๕ กรัม ในน้ำ ๑ ลิตร ตรวจดูรอยเสียหายหลังจากที่ทำความสะอาดแล้ว ให้ทดสอบซ้ำ ๕ ครั้ง แล้วตรวจพินิจ

๘.๔ การทดสอบการดูดซึมน้ำ

ทำตัวอย่างเครื่องปั้นดินเผาสังคโลกให้แตก แล้วนำชิ้นตัวอย่างที่แตกจำนวน ๕ ชิ้น ไปอบที่อุณหภูมิ ๑๑๐ องศาเซลเซียส ถึง ๑๑๕ องศาเซลเซียส ทิ้งให้เย็นในเดซิกเคเตอร์ ชั่งชิ้นตัวอย่างแต่ละชิ้นให้ละเอียดถึง ๐.๐๑ กรัม ($m_{๑}$) แล้วแช่ในน้ำโดยวางบนตะแกรงเพื่อไม่ให้ชิ้นตัวอย่างแตะก้นหรือข้างภาชนะ ต้มให้เดือด ๕ ชั่วโมง หลังจากนั้นปล่อยให้เย็นในน้ำจนถึงอุณหภูมิห้อง เมื่อครบ ๒๔ ชั่วโมง เช็ดน้ำที่เกาะชิ้นตัวอย่าง แล้วชั่งทันที ($m_{๒}$) คำนวณหาค่าการดูดซึมน้ำของชิ้นตัวอย่างแต่ละชิ้น แล้วหาค่าเฉลี่ย

$$\text{การดูดซึมน้ำ ร้อยละโดยน้ำหนัก} = \frac{m_{๒} - m_{๑}}{m_{๑}} \times ๑๐๐$$

๘.๕ การทดสอบความเปียก

ทำความสะอาดตัวอย่างเครื่องปั้นดินเผาสังคโลกด้วยสำลีชุบเอทานอล ทำให้แห้ง จุ่มลงในน้ำสะอาด แล้วตรวจพินิจบริเวณที่ทำความสะอาด